

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

1. De duplici prima compositione, vel simplicitate Angelorum statuitur, ac de tertia recensentur opiniones tam de facto quam de possibili.

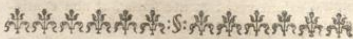
[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

que similiter odoribus attrahi ex Dei voluntate possit, & quidem, & si vera recreatio in Angelis, & gratulatio in demonibus admittenda esset, simili, atque demonum tortura ab igne difficultas foret, d. vlt. per otium dirimenda.

10. Secundum est occasione quantæ rationis, seu obiectionis Caietani contra omnimodam Angelicam corporeitatem: quia sicut animus rationalis, ad sensationes materiales organizato corpore eget: ita ob solum motum localem posset etiam corpore Angelus egere. Ceterum de Angelis, qui de facto sunt, motibusque eorum ad immensa ferè spacia, quam circumsistit, corpoream molem & membra impedimento potius fore & obfistere vidimus supra: quare de Angelis, ac demonibus, qui de facto sunt ab omnibus merito reicitur Caietanus, in questione vero de possibilitate Angelis, qui ad motum localem, corpus, & membra corporea exigeret fuisse disputat noster Franciscus Amico, d. 1. atque affirmatiue decidit ad nostrum Antonio Quiros citat. d. 51. sect. 1. num. 54. quia nulla repugnancia apparet in eo, quod Angelus aliquis ex possibilibus ad specialem aliquem motum localem corpore, corporeisque instrumentis ac membris eget: quemadmodum, & animus noster, quem in statu separationis mouere se nullatenus, nonnulli docuerunt, apud Soarium lib. 6. de anima, c. 2. n. 8. vel saltem in eo statu mouere alia corpora iuxta communem Theologorum sententiam nequit. Sed hoc postremum, nil probat, neque enim id ex natura sua, & motus corporis alterius prouenit, per theologum aliquem, sed ob rationes alias 1. nostræ philosophiæ contrariæ penult. examinandas: siquidem à substantia spirituali separatam mota posse extrinsecus aliis corporibus impulsu imprimi, quo localiter moueantur certum est: atque animis coniunctio ad corpora propria ad vitalem solum corporum motum est necessaria: unde, & primum fundamentum euanescit quia, & si reiecta illa à reliquis paucorum opinio de animarum separatarum immobilitate locali à se probabilis esset, non alia ratione talis foret, nisi ex eo, quod tunc corpus, eiusque organa, & membra corporea, ad motum connaturalem, & in statu sibi connaturali coniunctionis cum corpore, exigat virtutem se vitaliter mouendi connaturalem, in statu sibi, non connaturali (quem nequit virtus naturalis, seu connaturalis respicere) quem in statu separationis nequeat habere quare possibilitas Angelice substantiæ, quæ natura sua pars esset, exigens corpus, vt compartem, ad totum aliud absolute corporeum componendum, & localem motum vitalem connaturaliter exerceendum, supponenda erat, vt ex ea paritate contenditur probari. Mito rationem data contra omnem Angelum possibilem corpore constare non posse euidenter demonstrari.

11. Denique in eo eiusdem Quiros sententia, & sensu satis fuisse, & ex instituto explicato d. 77. à sectione 1. & deinceps; tametsi ea sect. 2. nu. 16. sine, ea omnia à se non assendi, sed proponendi gratia dicta velit, quo se remittit legendum, dist. citat. 51. sect. 1. num. 16. sine locum eius ratio non habet, illa ergo, dist. 77. vt passionem, doloremque corporeum ab igne inferni, quo demones torquentur expeditius defendat, ait: materiam qua corpora, cuncta creata cælestia, & sublunaria constant, spiritibus, & corporibus communem de se, quantitatem impenetrabilitatem, & extensionem, hisse opposita, non exigere, sed ad vtriusque, se indifferenter natura sua habere, atque à formis sibi adiunctis ad alterum eorum, determinari, à corpore scilicet, ad quantitatem, &c. habendam, ab spirituali ad illam non habendam; imo vero ad habendam penetrabilitatem. Mito sententiæ huius falsitatem detegendam quæst. 2. & inutilitatem distinct. vltim. monstrandam, solum hic probatio iuxta hunc Quiros sensum manifestam implicationem angelicæ substantiæ possibilem, quæ ratione motus corpori, seu materiæ huic adiungi natura sua debeat, vt membra corporea ad suos locales

motus naturaliter exigeret. Etenim natura illa, vt omnis angelica spiritualis forma, per se, & per omnes foret; Ergo natura sua materiam cui adiungeretur spiritualem inextensam inquantam (vt sic loquar) & penetrabilem, idque natura sua contineret, ac redderet: ergo & in membra ad motum inorganizabilem: quare, vt possibilis sit, natura vlla angelica corporis membra ad motum localem natura sua exigens, debet hæc opinatio ablegari, atque ferè omnia, quibus hic author Angelos de facto incorporeos absolute probat eiusdem sententiæ postliminium requirunt, vt ea expendenti patebit: similique argumento eius opinionis, (si id nominis mereatur, de quo statim) inutilitas apparebit, disputatione vltima.

QVÆSTIO II.

De Angelorum simplicitate.

Angelorum compositio, atque ei aduersa simplicitas, multiplex potest excogitari, ac sub inde ad examen scholasticorum venire. Prima, quæ essentia, & existentia naturæ Angelicæ, dicitur. Secunda, quæ ex natura, & suppositualitate, seu personalitate. Tertia, quæ ex forma, & subiecto materiali, vel spirituali, substantialibus, quibus natura nostra ex anima, & materia seu corpore substantialiter, & essentialiter constituitur. Potest autem tertia hæc compositio, & de facto, in Angelis, qui de facto, sunt, ac demum, de possibili respectu, non solum, Angelorum, qui de facto sunt, sed reliquorum possibilem, etiam quæ conditi à Deo non sunt, nec erunt, sed intra putam possibilitatem recludentur; quæ omnia scorsim, vt res tota clare percipiatur examinanda erunt.

CERTAMEN I.

De duplici prima compositione, vel simplicitate Angelorum statuitur, ac de tertia re censentur opiniones tam de facto quam de possibili.

1. Primam compositionem ex essentia, & existentia tam Angelis, quam earum naturis, veram, & realem concedunt, ac proinde, in ea lignea, & ordine eis negant realem, & veram simplicitatem Thomistæ omnes Dominicani Recentiores, qui rerum essentiam ab existentia (tanquam ex S. Th. sententia) realiter distinguunt, & sanè S. Thomas in Angelis, vt in creatis cæteris, ex essentia, & esse, seu existentia compositionem, non semel admittit, atque oppositam negat simplicitatem, 1. p. qu. 50. art. 2. ad 3. qu. 75. a. 5. ad vlt. primo loco ex Boetio, ac sepe alias; eam vero realem, & tanquam realiter diuersorum coniunctionem verum esse non potest, vt vidimus in metaphysicis, vbi existentiam rerum ab essentia replea, nec differt, nec posse eum tota nostra schola, verè Thomistæ, lesuana satis ostendimus. Aduertimus autem ibidem existentiam, ab essentia, ne formaliter quidem, vt rei formalitates, & prædicata metaphysice diuersa (quemadmodum animal rationale in homine) differre contra nostrates nonnullos: eo siquidem admisso realis distinctio essentia ab existentia legitime contra eosdem inferitur, atque ad rem præsentem,

realis eorum, in Angelo, (vt vniuersim in quavis creatura existente) compositio qua realis, in eo ordine simplicitatis Angeli excludatur. Solum ergo rerum essentia ab eorum existentia diuersitas, quoad statum eiusdem, non solum rei, sed & formalitatis obiectivæ & subiecti, de quo prædicatur admitterenda est: essentia quippe cuiusvis rei quatenus ab actuali, & absoluta existentia præcindit; nil aliud procul dubio est, quam coniunctio prædicatorum essentialium eius, seu possibilitas, quæ ad rei statum spectat, non ad prædicata ipsa diuersa, quibus res illa constat essentialiter, & sibi inuicem non repugnant, & ratione cuius diuersitatis, quoad statum, essentia, & possibilitas rerum rebus, & prædicatis eius essentialibus absolute rebus, & cum rebus ipsis, dum hæc absolute non existunt amoris de rebus eiusdem essentia, & possibilitas eorum verè, & necessaria, ac non contingenti veritate, prædicantur, tunc etiam, cum existentia de rebus iisdem prædicari non potest: vt fufius citato loco ex illustro docuimus, explicuimusque, & t. 1. de Deo vno controu. 2. de scientia Dei non semel attigimus, atque inde Thomistarum Dominicanorum vnicum fundamentum discimus.

2. Circa secundam compositionem, ex natura, & subsistentia eam Angelis communiter concedunt merito Theologi, tam qui in modo superaddito subsistentiam, & personalitatem constituent, quam qui eam in negatione vnionis, seu independentia in sui existentia ab vnione ad aliud (vt nos t. de Trinit. & incarnat. d. proæm. qu. 2.) possunt. Et enim, quouis modo subsistentia, & personalitas asseratur naturæ substantiali ab ea realiter posse deficere, si à Deo hypostatice assumantur (vt assumpta Christi humanitas fuit) certum omnino est: quod, nisi subsistentia, & personalitas à natura substantiali assumptibili realiter differat fieri minime potest; quocirca male pro sententia aduersa referuntur scotistæ, & quicumque aliquid substantiale positum addere suppositum supra naturam negant: ex modalibus tamen negatiue adherent. Petrius, tom. 2. Theologicæ dogmat. Martinon. de Angelis, disputat. 36. num. 28. quia alias Angelus, qui pro supposito stat, non pro natura, simplex absolute, non esset contra Dionysium, & Theologos; sed falsum est fundamentum: præcise enim sumptus. Angelus naturam solum significat, secus Michael, & aliud quodvis indiuiduale Angeli nomen, vt vidimus saepe & controu. 8. de incarnat. disputat. vii. qu. 1. & in Michael pro sua indiuidua natura sumpto vim consequentia non habet, quovisque existentia sue independentia ab vnione ad aliud accedat, & significetur. Quiedo noster controu. 6. Metaph. pu. 2. §. 3. huic adeo apud scholasticos Doctores constanti sententia negandæ viam aperuit. Asserit quippe: dari posse substantiam spirituales, à sua personalitate realiter indistinctam, vt vidimus citata d. proæm. quæst. 2. cert. 5. num. 8. med. cum tamen distinctionem realem humanitatis Christi ex materia, & forma compositæ à sua personalitate non inferre naturæ Angelicæ simplicis, & incompositæ à personalitate sua realem distinctionem dicat; vnde infero: ergo distinctionis naturæ substantialis à sua personalitate ratio tota ex illius compositione reali ex materia & forma per te defumitur, atque eius naturæ à sua personalitate indistinctio ex eius simplicitate, & incompositione, ex forma, & materiâ per te: atqui, per te etiam, & scholasticos Doctores, Angeli, qui de facto sunt, materia, & forma non constant: ac proinde, eis, æque, ac cuius spirituali substantiæ possibili, compositio eiusmodi repugnat, necessariaque est eius, generis incompositio, & simplicitas: ergo & à sua personalitate realis distinctio repugnabit aderitque Angelis, qui de facto sunt, necessario cum sua personalitate realis identitas contra tuam, & commu-

nem Doctorum conclusionem, hoc numero adfertam.

3. Circa tertiam Angelorum simplicitatem, seu incompositionem ex materia, & forma ex parte subiecti (nempe Angelorum) diuisio oportet, in Angelos, qui de facto sunt, & in Angelos reliquos pure possibiles: tum etiam ex parte materiæ, quam incompositio, & simplicitas, asserenda vel neganda de ipsis concernit. Rursusque Materia hæc dividenda est, in materiam triplicem: vel de se corpoream, & quantitativam, siue quantitatis, extensionis, & impenetrabilis cum alia exactissima (qualis omnium corporum materia esse communiter estimatur) vel indifferentem de se ad quantitatem, hæc vel habendam, vel non habendam (cuiusmodi recentioribus nonnullis materia omnium corporum censetur,) & quæ ab extinfecto, scilicet forma corporea, & quantitatis, exactiua determinatur, quæ tamen ipsa ad quantitatem extensionem, & impenetrabilitatem non habendam à forma spirituali, ipsi adiuncta determinatur: vel tandem in materiam pure & positivè spirituales, quæ natura sua quantitatem, localemque extensionem, & impenetrabilitatem, cum alio respuerit, & eodem, si de Angelis, qui de facto sunt, & materia de se corporea, & quantitativa loquimur, contra apud omnes scholasticos est, neque cuiusmodi materia constare, neque illam ad tertij alterius compositionem, vt compartem concernere, vt habemus vidimus, vnde fit: neque eodem, aliove illos possibiles specie aliqua cum productis conuenientes, ea materia constare, illamve in materiam alterius compartem exigere naturam suam posse. Constant hæc illatione manifeste de intrinseca essentiali constitutione Angelorum, qui de facto sunt: quia de facto, sine intrinseca constitutione essentiali nihil potest absolute existere, absque aperta contradictione: atqui Angeli, qui de facto existunt, sunt sine intrinseca essentiali constitutione ex materia ex se quantitativa, & corporea: Ergo Angeli, qui de facto sunt, intrinsecam essentiali constitutionem, ex materia corporea, & quantitativa habere non possunt: sed neque illam possunt, vt compartem tertij alterius componendi concernere: Alioquin Angeli omnes contra naturalem suam exigentiam compartem illam priuati creati à Deo fuissent, & constarent: quod etiam repugnat. Denique nullum Angelum possibilem in aliqua ex speciebus productum, & de facto absolute existentium concernere corporea, & quantitativa de se materia constitui essentialiter, illamve ad tertij alterius constitutionem posse concernere æqua euidencia demonstratur, quia alias alterius speciei ab omnibus, intra quæ producti, & de facto existentes Angeli continentur, possibiles illos Angelos esse conueniret: Quod supposito conclusionis (quæ de possibilitatibus intra speciem aliquam ex productis procedit) manifeste contradicit. Hæc citra controuersiam præmittenda indicaui: cum, vt, quæ disputat ab scholasticis possunt, clare proponam: tum, ne in his etiam decidendis turpiter delinqueret aberrat confusæ procedatur.

4. Ergo de materia de se, nec corporea, nec quantitativa, sed vel indifferentem, & quæ ex sua maiore corporea, vel spirituali adiunctione spiritualis, vel potius corporea reddatur, vel de materia spirituali agamus & de Angelis, qui de facto sunt, iisque ad eorum speciem aliquam pertinentibus, an materia alterutro, ex dictis continentibus, incorporea constitui possent illamve concernere vt compartem? prima est difficultas. Secundo vero de Angelis specierum aliarum, ex quibus nullus productus de facto est, cunctis eorum ipsi indiuiduis, ac subinde speciebus totius intra puram possibilitatem reclusis: & de his quidem triplex difficultas scorsim examinanda clarescit gratia venit pro triplici materiæ diuersitate Prima an præfati Angeli possibili materia de se

se corporea, & quantitatiua constare essentialiter possit? an saltem, illam, ut comparatam tertiæ alterius naturæ exigere sua? Secunda de eisdem Angelis, an materia indifferenti possent constitui, illamve, ut comparatam substantialem alterius tertiæ naturæ sua concenere? Ac de istis Angelis & materia de se incorporea, & spirituali. Porro, in quavis ex his difficultatibus propositis tam circa Angelos, qui de facto sunt, eorumque similibus, quam de Angelis pure possibilibus duplex difficultas continetur, ut ex cuiusque propositione patet. Prima de intrinseca, & essentiali constitutione Angelorum ex materia aliqua ex dictis. Secunda de naturali concernentia materiæ ab Angelis præfatis, quæ valde diuersæ difficultates sunt; atque ex diuersis valde principiis dicendæ. Prima quidem directe, & ad questionem de Angelorum simplicitate, & incompositione reali ex materia, & forma propositam spectat; secunda indirecte solum, & eius occasione disputatur. Vtramque vero seorsim proposui, & examinabo, ne aliorum mentibus caliginem, & capitibus grauedinem afferrem quam ex libris, quibus hæc omnia inuolueri, ac sine singulorum distinctione tractantur, sum passus. Eo igitur ordine quo difficultates propositæ sunt, vniuersumque examen seorsim aggrediamur.

5. In prima igitur difficultate circa Angelos, qui de facto sunt, & similes ex possibilibus reliquos prima sententia asserit, eos ex materia ex se incorporea, & indifferentem ad corporeitatem & spiritualitatem, & communi cum corporibus productis, siue celestibus, siue sublunariis, essentialiter constare: ut, iuxta huius, materiæ explicationem datam à forma productorum corporum corporeetur, (ut sic dicam) atque ad quantitatem, extensionem, & impenetrabilitatem localem determinetur: à forma vero spirituali intellectiva Angelica spiritualizetur, atque ad impenetrabilitatem determinetur; & incorporeitatem; unde Angelus utraque parte sui spiritualis profus, & incorporeus iuxta dogma Catholicum euadat. Pro hac sententia stetit Avicenna libro fontis, contra quem S. Thomas, citat. quæst. 50. artic. 2. & si enim Bubalus noster articuli explicatione, & quæstio 1. dist. 1. censet Avicennam de materia de se quantitatiua (qualem corporum materiam omnem esse Bubalus, & sanctæ Thomæ supponunt) locum, & eo tantum sensu à sancto Thoma, impugnatum; sed tamen ex corpore articuli, ubi Avicennæ sententia refertur, constat oppositum; quamvis male; & ex falso principio inferat ex convenientia generica corporaliū cum spiritualibus substantiis materiam physice compositionis illis debere esse communem. Hanc sententiam ita confirmare ex instituto, admittit noster Quirous auctoritate, & ratione, disputatio. 77. secti. 2. ut, licet se eam non asserere demum profiteatur, sentire se tamen illam, nec dissimulare possit, nec velit; imo vero laudem ex tam singulari cogitatione speret. Probat ex Patribus pluribus, quos vel pro Angelorum corporeitate relatos supra explicauimus, vel pro eorum compositione, ex materia determinate spirituali à Recentioribus Scholasticis (præsertim Bubalo nostro, quæstio 1. difficult. 2. §. 1. versu ex qua doctrina, ac deinceps, & quæstio 2. §. 1.) inductos inferius explicabimus, confirmat etiam scholasticorum auctoritate ab eodem Bubalo ad illud, aliud suum institutum adductorum; & si (me iudice) pro neutro steterint ut de fere omnibus daret, citatur quippe Avicenna, 4. Metaphysica, cap. 2. scribens, *omne quod habet esse post non esse habere materiam*. Augustinus illis Exod. 12. confess. sub med. *Omne mutabile insinuare notitia nostra quandam informitatem, quæ formam capit*. Sed planè loquitur de materia logica, seu metaphysica: scilicet possibilitate præ-

cisua, siue, ut ab actualitate essendi præcendente, quæ è conceptu essentiali suo Deo competit soli: qui proinde esse potest non esse sui habere non potest, quare neque ex potentia, seu materia, & actu logicis constare, id solum ipsum contendit Alex. Alenf. 2. part. quæst. 20. numero 2. §. 1. ubi contra philosophos aliquot asserentes Angelos æque esse formas, siue materiæ, actusque puros, & simplices ac ipse Deus, ait, *materia, & forma constare nempe, ex eo quod est, & ex eo quo est*. Id est essentia, & existentia, ut S. Thom. num. 2. & scholastici loquuntur: id quod solum contra quosdam Philosophos contendit Richardus, in 2. disputatio. 3. artic. 1. quæstio 2. ait quippe: *se materiæ nomini non intelligere materiam talem corporum, sed omnem naturam possibilem, ex qua & alia natura magis actuali constituitur unum per essentiam*.

6. S. Bonavent. eadem d. part. 1. articulo 1. qu. 2. & alij pro hac sententia referuntur; qui tamen vii, & Alexander, materiam simpliciter Angelis negant expresse, eamque solum concedunt, *quæ sit ratio mutabilitatis, non solum ad non esse, sed etiam secundum diuersas proprietates, & sit materia ad esse*. Id est existentiam; quod ipsum est potentia logica, siue rei cuiusque possibilitas, & quæst. 2. ait: materiam, quam Angelis concedit, non habere idem esse quod materia corporum; habere tamen eandem essentiam id est; possibilitatem, seu potentiam logicam indifferentem ad esse, quo actu sit, vii materia, ad actum formæ, qua actuetur. Nam sensu huius existentie, eo ipso, quod eandem haberet essentiam cum materia corporum, non posset, non idem esse siue existentiam habere, ut patet; alioqui eadem essentia existeret, ac non existeret simul posset, quod ne bardus rusticus admitteret concordat Bonaventura, Augustino 12. confessionum citatur etiam pro hac sententia, Areolus, in 2. disp. 3. quæst. 1. artic. 3. §. Nunc secundo pono, qui caretis clarius compositionem ex Materia & forma in Angelis videtur admittere; at eandem cum materia corporum esse non admittit, sed negat: ac proinde exemplo compositionis ignis ex materia & forma suam hanc sententiam explicans ait: *sic in istis substantiis intellectualibus, & in anima (nostra) sunt vera substantia dua, quarum una est mere potentialis, & alia est mere actus, nequit autem circa temeritatem, de graui, & si quis alius, acutius sicut Theologo, Aureolo iudicari, quod animum rationalem nostrum ex materia nostrate, cum quatorum aliud (nempe hominem) substantialiter constituit, substantialiter intrinsece etiam contradictricè constitui censet; sed, ut summum materiam spirituali determinata, tam animum nostrum, quam Angelum constare. Hoc solum probabile supponit, dum oppositum probabilius asserit, Bubalus noster citato articulo 2. quæstio cit. 2. diffi. vltim. §. primo qui ibidem de materia solum spirituali agit, nullibi vero de indifferente, ego verò pure potentialis substantia possibilitatem intelligi ab Aureolo iudico. Tum; quia in anima nostra potentiam materialem, seu materiam, spirituale adhuc, qua intrinsece constituitur; nemo somniavit; tum, quia materia omnis actu aliquid constituens entitatum actum existentie suæ in cententia Aureoli dicere: quare mere potentialis ab eo censeri dicere non potest. Pro hac etiam sententia citantur à Quirous citat. disp. 77. sect. 2. numero 13. Tarantasia, & Plotinus 4. Ennead. 2. cap. 5. dicens, *Profundum cuiusque rei esse materiam etiam in mundo intelligibili*; sed hoc materiam spirituale, ut summum in Angelis euincit, nec eos intrinsece substantialiter constituentem, sed solum accidentium spiritualium receptiuam, citat etiam Boetium, lib. de vnit. dicentem, *Angelum esse unum coniunctione materiæ, & formæ*, quem tamen sanctæ Thomas, relatus, numero primo, de possibilitate, seu potentia logica*

logica pro materia, & existentia, seu esse pro forma bene, ac germane explicuit, citat. disput. 51. sect. 2. num. 18. Proclum. in element. proposi. 210. Aristotelis 12. Metaphysicæ textu 12. omne quod mouetur habere materiam, quibus consonat Augustin. 12. confess. cap. 17. & 19. scribens, omne mutabile insinuarè notitiâ nostrâ quandam informitatem quæ formam capit, sed hæc, nec eandem cum nostra materiam, nec quæ Angelus constituitur evincit, sed quæ accidentia, quibus immutetur, vel potentiam logicam effendi actu, vel secus, soli ergo nostro Quirous hæc conclusio, ex scholasticis arritit. d. 51. sed 2. n. 18. & si scholasticorum communi negatur morem gerat, num. 19. & d. 77. lect. 2.

7. De Angelis iisdem, qui de facto sunt citati aliquot scholastici materia spirituali constare, atque intrinsecus constitui videntur docere; idque solum, ut summum, docere maxime Aureolus, apud (apreolum), in secundo disputat. 3. quæst. 1. articulo secundo, qui in re nulli, adhuc post concilii Lateranensis definitionem, censuræ subiacent. Siquidem utrimque, ac profusus, & absolute spirituales Angeli permanebunt, vt ibi definitur. Cæterum cuiuscumque ex antiquis ea sententia sit, iam non antiqua solum apud scholasticos est, sed antiquata, vt ex citandis pro opposita nostra conclusione clarebit. De Angelis vero possibilibus diuersæ speciei, ab existentibus cunctis materia indifferenti constare intrinsecus, & substantialiter defendit Quiros, materia vero de se spirituali non solum ipse docet, sed Bualbus etiam citato quæsto secundo difficult. 5. §. primo Martinon. disputation 36. de Angel. numero 23. Ariaga, disputation 3. lect. 3. subsect. 2. imo, & integrale compositionem admittit possibilem ex dictis subsecutione prima. Pro qua Bualbus præter citatos in quæstione de facto citato etiam in difficultatis propositione, eos, qui Angelo de facto materia corporea constare docuerant: & merito, quidem, si illi materiam spirituales substantia liter compositionem recognoscere, & substantialis formæ spiritualis, vt partis, respectum: ad quæ tamen, neque vt possibile cogitarunt, nisi forte, vt possibile negarent. Denique de eisdem Angelis possibilibus sententia eae possit corporea materia, organis, quæ corporeis ad sensationes corporeas nostris perfectiores, & plures nobilibus dispositis constare absolute posse, ita videtur censere Bualbus citato articulo secundo, quæstione secunda, §. primo asserens: non repugnare naturam intellectua lem corporem perfectius sentitium, & intellectuum, quam homo sit, vt Angelus. perfectior homine intellectus natura est quod autem Angelus ille possibilis speciei à productis omnibus diuersæ homine perfectior, cum quoad intellectum, tum quoad sensum corporeus absolute esset, sicut homo definitioni Concilij, de Angelorum absolute incorporeitate, & spiritualitate non aduersaretur: ea quippe definitio de Angelis, qui à Deo producti sunt, & absolute existunt, solummodo in terminis, & de possibilibus, speciei alicuius, ex productis, eiusdem virtute, & illatione necessaria, vt diximus procedit; non autem de possibilibus speciei à productis diuersæ, ad quæ consequentia legitima duci, ex ea definitione, non potest. Certe quoad intrinsecam substantialem Angelorum, tam, qui de facto sunt, quam omnium, qui absolute esse possunt, constitutionem, ex materia posse, & determinate, corporea de se se, vel indifferenter, vel de se spirituali determinate præfate solum sententiæ affirmatiuæ hactenus existere, nec video aliam esse posse, quæ ad eorum aliquam non pertineat, si compositionem intrinsecam substantialem, ex materia asserat, ac subinde intrinsecam naturæ Angelicæ simplicitatem substantialem (de qua directè præsentī, q. agitur) neget.

8. Quoad indirectum, quod huius occasione examinandum, hac etiam quaest. propolamus, an scilicet substantia intellectualis Aristoteli, aliqua, ex possibilibus specie à productis ducatur tamen in se substantialiter simplex, & omnia materiae intrinsecus expers, materiam, ex dictis aliquam natura sua posse concernere, in compositionem, cumque tertium substantiale aliquod constituat, vi anima rationalis, corpus, fide materiam corpoream concernit natura sua, cum qua constituit hominem? Triplex etiam pro materia triplici explicata, quaestio, & sententia, esse potest. Prima opinio asserit: posse materiam compositionem, positivè, & de se se, vi compositionem, ad tertium substantialis compositi constitutionem exigere, in Bubalus, ubi proxime, & Quirós. Secunda opinio eiusdem Quirós, multo ipsi certior: asserit etiam de materia indifferenti, & de spirituali materia certissime, videtur asserturus, & his quidem modis omnes negandi Angelis, qui de facto in eis etiam similibus, pure tamen possibilibus, & pure possibilibus aliarum specierum simplicitatem videntur coatineri, & asserendi compositionem.

CERTAMEN II.

Nostra sententia de Angelis qui sunt?

I. ANGELI qui de facto sunt materia eadem
A qua corpora constant, secundum se indiffe-
rente, & indeterminata, ad quantum, exten-
sionem, & impenetrabilitatem, vel ad spiritualitatem,
& penetrabilitatem, atque ab alterutra forma spiri-
tualis, vel corporae ad alterutrum determinanda,
substantialiter non constituntur, et consilio co-
muni, & contra diffusulum sensum nostri Quiri,
apud quem, d. 5. l. c. 1. num. 19. Sic censent S. Tho-
mas, i. p. q. 10. artic. 2. cum suis Dominicani inter-
pretibus, & nostris Soario, idip. 17. Metaphy-
sico. 14. & 1. de Angelis, c. 7. Bobolo, Aranga,
& Quiros ipso & Martinone supra citato comites, 7.
disp. 2. vbi Patres recitat plures : Item Scoti, quod li-
b. 9. cum suis omnibus, Durandi in d. 4. q. 1.
cum affecsis ; quomvis hi omnes non de ma-
teria indifferente, & de se ad spiritualitatem permitta-
sed de postulate de fe spirituali (quod amplius la-
ter) loquantur. Probatnr ex Dionysio 1. de celesti
Hierarch. vbi Angelos, simplices summatim ap-
pellat, & cap. 1. spiritus formis carnis, ex 15. sim-
pliciteate caelestium spirituum, praedicat, & ex-
collit. Quem in hac materia communem Ecclesia
Magistru Patres omnes imitantur, & tota Theo-
logia lulceptat. Porro haec testimonia Angelorum,
qui de facto sunt compositionem non solum, ex
materia communi, & indifferenti, sed etiam ex
postulie, spirituali, & integrale, (quasi Antiga me-
minit,) profusus excludit ; huius, & ratio-
iam; subiungit ; quia, vt de factis composico
Angelorum, qui sunt, ex ea materia alterate
(esto praedicto generico Angeli non repugnet)
fundamentum aliquod esse debet, vt non tene-
re, & irrationabiliter, atque improbabiler asse-
reratur, nullum autem fundamentum adeo : ergo
non, nisi temere, & irrationabiliter, ac improba-
biliter asserere. Minor pars qui fundamentum
eiusmodi compositionis, ex materia communi so-
litate solum esse potest ex reuelatione in scrip-
tura, vel communi Patrum consensu (qui potius po-
tine, & incomposicionem ipsorum ex materia eiusmodi,
simpliciteate Angelorum extant, ut diximus,
vel ex aliquo affectu, aut operatione, Ange-
lorum, quae materia indigeat, nobisque immo-
ratorum, ex qua proinde, eorum compositionem praete-
scat, ex qua discursu possimus : nullum autem
eorum effectuum, aut operationum nosmet innoce-
cere, qui eiusmodi materia, & compositione indigent.

alio